

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Кафедра української філології та журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Ольга КИРИЛЮК

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 06 Журналістика

Спеціальність: 061 Журналістика

Освітня програма Журналістика

Форма навчання денна

2025 – 2026 навчальний рік

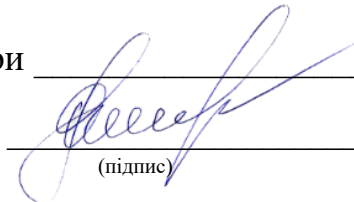
Робоча програма навчальної дисципліни Книжкові видання розроблена на основі освітньо-професійної програми Журналістика, навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 061 Журналістика

Розробник: Гундерук Олександра Олександрівна, доцент кафедри української філології та журналістики, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри української філології та журналістики

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни Книжкові видання для студентів спеціальності 061 Журналістика за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. – 13 с.

© Гундерук О.О., 2025 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка, 2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 06 Журналістика	Вибіркова	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання Не передбачено	Спеціальність: 061 Журналістика	Рік підготовки	
		2-й	2-й
Семестр			
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітня програма: Журналістика	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	немає	немає
		Самостійна робота	
		56 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Не передбачено	
		Вид контролю:	
		Залік	Залік

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: набуття студентом комплексу практичних знань редакторської підготовки книжкових видань, враховуючи їх типологічні особливості, що забезпечить комплексність фахової підготовки майбутніх редакційних співробітників.

- *Завдання:*
- ознайомити студентів з особливостями редакторсько-видавничої підготовки книжкових видань;
- зорієнтувати в тенденціях сучасного видавничого бізнесу України та світу;
- удосконалити знання про типологію книжкових видань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Історичні витoki книжкової справи в світі та Україні

1. Історичні витoki видавничої справи у світі.
2. Українська рукописна книга дохристиянської доби та книгописання в давньоукраїнській державі після прийняття християнства.
3. Книгодрукування в Україні.

Тема 2. Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи редакторського аналізу.

1. Концепція та загальна модель видання.
2. Видо-типологічні ознаки книжкових видань і їх види.
4. Стандарти України в книжковій справі.
5. Редакторський аналіз. Критерії редакторського опрацювання тексту.

Тема 3. Основи художньо-технічного опрацювання матеріалу

1. Конструкція книги. Основні елементи видань.

2. Зовнішнє та внутрішнє оформлення видань
3. Підрахунки обсягів видань

Тема 4. Наукові та науково-популярні видання.

1. Природа і типологічні ознаки наукових видань.
2. Види наукових видань.
3. Завдання, організація і методи роботи редактора на підготовчому етапі.

Робота над науковим твором.

4. Типологічні характеристики науково-популярного видання.
5. Види науково-популярних видань.

Тема 5. Довідкові та навчальні видання.

1. Типологічні особливості довідкової літератури. Види довідкових видань.
2. Загальна типологічна характеристика навчальних видань.
3. Предметна область навчальних видань. Фундаментальна область. Читацька адреса навчальної літератури. Види навчальних видань за цільовим призначенням і характером інформації.

Тема 6. Дитячі видання. Літературно-художні видання.

1. Типологічні характеристики творів дитячої літератури.
2. Особливості дитячої читацької аудиторії.
3. Редакційно-видавнича підготовка дитячої літератури.
4. Твір художньої літератури як об'єкт редакторського аналізу. Критерії редакторської оцінки літературно-художнього твору.
5. Загальна методика редакторського аналізу художнього твору.
6. Робота редактора з автором.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	16	4	2			10	14	2	2			10
Тема 2. Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи	14	4				10	16	4				12

редакторського аналізу												
Тема 3. . Основи художньо-технічного опрацювання матеріалу	14	2	2			10	18					18
Тема 4. Наукові та науково-популярні видання	14	2	4			8	12					12
Тема 5. Довідкові та навчальні видання	15	4	2			9	12					12
Тема 6. Дитячі видання. Літературно-художні видання	17	4	4			9	18					18
ІНДЗ												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	20	14			56	90	6	2			82

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	4
2	Тема 2. Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи редакторського аналізу	4
3	Тема 3. Основи художньо-технічного опрацювання матеріалу	2
4	Тема 4. Наукові та науково-популярні видання	2
5	Тема 5. Довідкові та навчальні видання	4
6	Тема 6. Дитячі видання. Літературно-художні видання	4
	Разом	20

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	2
2	Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи редакторського аналізу	4
	Разом:	6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	2
2	Тема 2. Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи редакторського аналізу	
3	Тема 3. Основи художньо-технічного опрацювання матеріалу	2
4	Тема 4. Наукові та науково-популярні видання	4
5	Тема 5. Довідкові та навчальні видання	2
6	Тема 6. Дитячі видання. Літературно-художні видання	4
	Разом	14

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	2
	Разом:	2

4.3. Теми лабораторних занять

4.3.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
	Разом	

4.3.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	
2		
	Разом	

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	10
2	Тема 2. Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи редакторського аналізу	10
3	Тема 3. Основи художньо-технічного опрацювання матеріалу	10
4	Тема 4. Наукові та науково-популярні видання	8
5	Тема 5. Довідкові та навчальні видання	9

6	Тема 6. Дитячі видання. Літературно-художні видання	9
	Разом	56

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історичні витоки книжкової справи в світі та Україні	10
2	Тема 2. Видо-типологічний склад та класифікація книжкових видань. Основи редакторського аналізу	12
3	Тема 3. . Основи художньо-технічного опрацювання матеріалу	18
4	Тема 4. Наукові та науково-популярні видання	12
5	Тема 5. Довідкові та навчальні видання	12
6	Тема 6. Дитячі видання. Літературно-художні видання	18
	Разом:	82

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни Книжкові видання передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;

- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського/лабораторного заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри.

Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Кожна тема дисципліни передбачає виконання завдань різного формату: завдання-аналіз, завдання-для формування аналітичного мислення студентів у розрізі редакційно-видавничих проблем; творче завдання.

Усі завдання орієнтовані на формування аналітичного мислення студентів у розрізі масово інформаційної діяльності. Завдання виконуються студентами самостійно і обговорюються на практичних заняттях або здаються на контроль викладачеві у письмовій формі

Оцінювання на практичному має комплексний характер, діяльність оцінюється за п'ятибальною шкалою із подальшим переведенням в бал за шкалою ECTS. Максимальний бал за практичне заняття – 5. Максимальний бал виставляється студентові з урахуванням рівня теоретичної підготовки до практичного та з урахуванням виконання всіх зазначених у плані практичного завдань.

5 б. ставиться, коли студент повністю виконав завдання, виявивши високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу, логічно і послідовно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, бачить міжпредметні зв'язки, наводить приклади і коментує їх, виявляє основні тенденції. Обов'язковим є знайомство з додатковою літературою, опрацювання її і використання при виконанні завдання. Студент робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

4 б. ставиться студенту, який повністю виконав завдання, виявивши задовільний рівень засвоєння теоретичного матеріалу, відтворює вивчене не завжди логічно і послідовно, виникають труднощі при необхідності навести приклад.

3 б. одержує студент, який частково та із значними помилками виконав завдання, виявивши задовільний рівень засвоєння теоретичного матеріалу, але не зміг захистити свою роботу, плутається в основних поняттях курсу.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Історичні витоки видавничої справи у світі.
2. Українська рукописна книга дохристиянської доби та книгописання в давньоукраїнській державі після прийняття християнства.
3. Книгодрукування в Україні.
4. Концепція та загальна модель видання.
5. Видо-типологічні ознаки книжкових видань і їх види.
6. Стандарти України в книжковій справі.
7. Редакторський аналіз. Критерії редакторського опрацювання тексту.
8. Конструкція книги. Основні елементи видань.
9. Зовнішнє та внутрішнє оформлення видань
10. Підрахунки обсягів видань
11. Природа і типологічні ознаки наукових видань.
12. Види наукових видань.
13. Завдання, організація і методи роботи редактора на підготовчому етапі. Робота над науковим твором.
14. Типологічні характеристики науково-популярного видання.
15. Види науково-популярних видань.
16. Типологічні особливості довідкової літератури. Види довідкових видань.
17. Загальна типологічна характеристика навчальних видань.

18. Предметна область навчальних видань. Фундаментальна область. Читацька адреса навчальної літератури. Види навчальних видань за цільовим призначенням і характером інформації.
19. Типологічні характеристики творів дитячої літератури.
20. Особливості дитячої читацької аудиторії.
21. Редакційно-видавнича підготовка дитячої літератури.
22. Твір художньої літератури як об'єкт редакторського аналізу.
23. Критерії редакторської оцінки літературно-художнього твору.
24. Загальна методика редакторського аналізу художнього твору.
25. Робота редактора з автором.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання								Сума
Розділ 1			Розділ 2			Контрольна робота	ІНДЗ	
T1	T3	T4	T5	T6				
5	5	10	15	10		30	25	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Добровольский О. О., Хойнацкий М. С. Подготовка оригиналов до издания: На помощь автору, рецензенту, корректору. — К.: Вища школа, 1991. — 111 с.
2. Зелінська Н. В. Наукове книговидання в Україні: історія та сучасний стан. — Львів: Світ, 2002. — 268 с.
3. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. — 2-ге вид., стереотипне. — К.: Наша культура і наука, 2006. — 560 с. (Серія “Бібліотека видавця, редактора, автора”).
4. Шевченко В. Е. Художньо-технічне редагування: Тексти лекцій для студентів відділення “Видавнича справа та редагування”. — К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2005. — 254 с.

5. Зелінська Н. В. Наукове книговидання в Україні: Історія та сучасний стан: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. – Львів: Світ, 2002.— 268 с.
6. Огар Е. І. Дитяча книга: проблема видавничої підготовки: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Українська академія друкарства. – Львів:Аз-Арт, 2002.— 160 с.
7. Сава В. І. Художньо-технічне оформлення книги. – Львів: Оріяна Нова, 2003. – 168 с.
8. Черниш Н. І. Редагування енциклопедичних видань: теорія і практика: навч. посіб. — Львів: Світ, 2015. — 236 с.
9. Гуманенко О. О. Типологія довідкових видань та її значення в роботі редактора. Наукові записки. Випуск 75. Серія Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч. Частина. 3. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. С. 215-219.
10. Гуманенко О. О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки. Сер. Соціальні комунікації. № 1 (50). Львів : Українська академія друкарства, 2015. С. 15-20.

Допоміжна

1. Зелінська Н. В. Поетика приголомшеного слова: українська наукова література ХІХ — початку ХХ ст. — Львів: Світ, 2003. — 352 с.
2. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови: Підручник.—К.: Либідь, 1992. — 248 с.
3. Різун В. В. Літературне редагування.— К.: Либідь, 1996.— 240 с.
4. Капелюшний А. Редагування в Засобах масової інформації. Львів, ПАІС, 2005. 304 с.
5. Іванов С. Основи композиції видання : посібник / С. Іванов. – Львів : Світ, 2013. – 232 с.
6. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю : монографія / Пилип Селігей ; [відп. ред. акад. НАН України Г. П. Півторак]; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – Київ: Києво-Могилянська академія, 2016. – 627 с. : іл.

5.2. Методичне забезпечення

1. Гуманенко О. О., Смірнова Є. С. Тестові завдання з фахових дисциплін : навчально-методичний посібник Кривницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. 41 с.
2. Гуманенко О. О. Типологія довідкових видань та її значення в роботі редактора. Наукові записки. Випуск 75. Серія Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч. Частина. 3. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. С. 215-219.
3. Гуманенко О. О. Особливості редакторського аналізу дитячого видання (на матеріалі повісті Галини Малик «Злочинці з паралельного світу»). Наукові записки. Випуск 81. Серія Філологічні науки (мовознавство): У 4 ч. Частина. 2. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. с. 212–217.
4. Гуманенко О. О. Місце рецензії в історії наукової періодики. Наукові записки. Сер. Соціальні комунікації. № 1 (50). Львів : Українська академія друкарства, 2015. С. 15-20.

5. Гуманенко О. О. Редактори й рецензенти: аспекти взаємодії. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 34 (73) № 1. Ч. 2. 2023. С. 280-286.

5.3. Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»
<http://www.ukrbook.net/>

Асоціація українських редакторів <https://www.uaredactor.com.ua/>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Примітки:

1. *Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.*
2. *Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.*
3. *Формат бланка – А4 (210×297 мм).*